

Mat-1.1520 Grundkurs i matematik 2
Tentamen och mellanförhörsoptagning 27.5.2011

*Skriv ditt namn, nummer och övriga uppgifter på varje papper!
En räknedosa (godkänd för studentexamen) är ett tillåtet hjälpmedel i detta prov!*

Skriv tydligt på varje papper vilket prov du avlägger,
Tentamensuppgifterna är 5 uppgifter av uppgifterna 1, 2, 5, 6, 9, 12.
Mellanförhörsoptagningsuppgifterna är:
Mf 1: Uppgifterna 1, 2, 3 och 4.
Mf 2: Uppgifterna 5, 6, 7 och 8.
Mf 3: Uppgifterna 9, 10, 11 och 12.

1. Antag att $f(x, y) = x^2y + x + 2y$ så att $f(-2, 1) = 4$.
  - (a) Bestäm med hjälp av linjär approximering en övre gräns för $|f(x, y) - 4|$ om man vet att $|x + 2| \leq 0.01$ och $|y - 1| \leq 0.02$.
  - (b) Bestäm med hjälp av linjär approximering hur stor $|x + 2|$ kan vara om man vet att $|y - 1| \leq 0.01$ och man kräver att $|f(x, y) - 4| \leq 0.09$.
2. Förklara hur man med hjälp av Newtons metod approximativt kan bestämma nollpunkter för derivatan av funktionen $f(x, y) = x^2y + 3xy + y^2 + x$. Räkna antingen en iteration med startvärdena $x_0 = 1$, $y_0 = 1$ **eller** förklara med vilka kommandon man kan räkna (många) iterationer med tex. `matlab/octave`.
3. Teknolog T ville bestämma de lokala extremvärdena för funktionen $f(x, y)$ och hittade en punkt i vilken gradienten av f var nollvektorn och sedan räknade hon ut andra derivatan av funktionen i denna punkt. Följande dag var hennes anteckningar i en enda röra och hon kom inte ihåg om hon fått som svar

$$A = \begin{bmatrix} 3 & -2 \\ 3 & -1 \end{bmatrix} \quad \text{eller} \quad B = \begin{bmatrix} -2 & 3 \\ 3 & -1 \end{bmatrix}?$$

Vilken av matriserna A och B är den andra derivatan av f och vad för slags extremvärdespunkt är det eventuellt frågan om?

4. Antag att punkterna $(x_k, y_k)_{k=1}^n$ är givna och man vill bestämma konstanter α och β så att $y_j \approx \alpha e^{-x_j} + \beta e^{x_j}$. Förklara hur detta på ett enkelt och förnuftigt sätt kan göras. Härled ett ekvationssystem ur vilket α och β kan bestämmas. Ge de kommandon i `matlab/octave` som behövs för att räkna ut α och β (när $(x_k, y_k)_{k=1}^n$ är givna).

5. Beräkna integralen $\iint_{\Omega} 3x \, dx \, dy$ där $\Omega = \{(x, y) : x^2 + y^2 \leq 4, 0 \leq y \leq -x\}$ genom att använda polära koordinater.

6. Skriv ytintegralen $\iint_Y g \, dS$ som en vanlig dubbelintegral då $g(x, y, z) = (x - y - z)^2$ och Y är ytan $x + y - z^2 = 2$, $-1 \leq x \leq 1$, $0 \leq z \leq 2$. Du behöver inte räkna ut integralen.

7. Beräkna divergensen och rotationen av funktionen $\mathbf{f} = x\mathbf{i} + (x + 2y)\mathbf{j} + (x + 2y + 3z)\mathbf{k}$.

8. Bestäm lösningen till differentialekvationen

$$y'(t) + 3y(t) = 13 \sin(2t), \quad y(0) = 1.$$

9. Lös differentialekvationen

$$y''(t) + 4y'(t) + 20y(t) = 64e^{2t}, \quad y(0) = 3, \quad y'(0) = -2.$$

10.

(a) Vad kan du säga om följande metod för att beräkna approximationer $y_n \approx y(nh)$ till lösningen av differentialekvationen $y'(t) = f(t, y(t))$, $y(0) = y_0$:

$$k_1 = hf(t_n, y_n),$$

$$k_2 = hf(t_n + \frac{1}{2}h, y_n + \frac{1}{2}k_1),$$

$$k_3 = hf(t_n + h, y_n + k_2),$$

$$y_{n+1} = y_n + \frac{1}{4}(k_1 + 3k_2 + k_3).$$

(b) Vad avses med beteckningen $O(h^4)$?

11. Bestäm konvergensradien för potensserien $\sum_{n=0}^{\infty} \frac{2^n}{n^2 + 1} x^{2n}$, dvs. ett tal R så att serien konvergerar då $|x| < R$ och divergerar (dvs. inte konvergerar) då $|x| > R$.

12. Antag att $G = (E, V)$ äre en graf där $V = \{(a, b, c) : a, b, c \in \{0, 1, 2\}\}$ och det det finns en båge mellan (a_1, b_1, c_1) och (a_2, b_2, c_2) om och endast om $|a_1 - a_2| + |b_1 - b_2| + |c_1 - c_2| = 1$. Noderna färgas svarta eller vita så att två noder som är grannar inte har samma färg och noden $(0, 0, 0)$ blir svart.

(a) Hur många av noderna blir svarta och hur många vita?

(b) Vilken färg får noden $(1, 1, 1)$?

(c) Finns det en väg som går exakt en gång genom varje nod och som startar i $(0, 0, 0)$ och som slutar i $(1, 1, 1)$?

Ledning: Det lönar sig kanske inte att rita ut hela grafen eftersom bilden lätt blir för komplicerad, men du kan istället rita ut delgraferna som innehåller noderna $\{(a, b, 0) : a, b \in \{0, 1, 2\}\}$, $\{(a, b, 1) : a, b \in \{0, 1, 2\}\}$ och $\{(a, b, 2) : a, b \in \{0, 1, 2\}\}$ och sedan beakta hur noderna i var och en av dessa måste färgas så att den ursprungliga grafen blir rätt färgad.